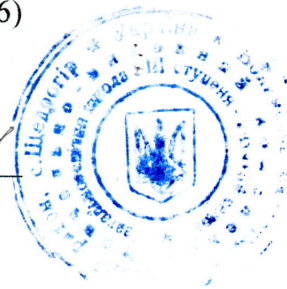

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
(протокол від 31.08.2020 № 6)

Голова
педагогічної ради

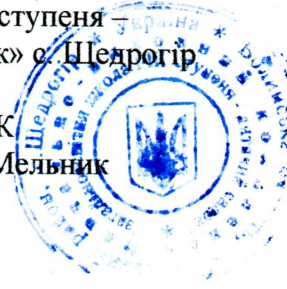

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом від 31.08.2020р. № 57/1
НВК «ЗОШ І-ІІІ ступеня
дитячий садок» с. Щедрогір

Директор НВК

С.П.Мельник

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ КОМПЛЕКСІ
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА
І-ІІІ СТУПЕНЯ – ДИТЯЧИЙ САДОК» С. ЩЕДРОГІР

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЩЕДРОГІРСЬКОГО ЛЦЕЮ ЗАБРОДІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ

1. Загальні положення
2. Забезпечення функціонування компонентів внутрішньої системи забезпечення якості освіти.
 - 2.1 Стратегія (політика) забезпечення якості освіти
 - 2.2 Система та механізми забезпечення академічної доброчесності
 - 2.3 Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання
 - 2.4 Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.
 - 2.5 Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.
 - 2.6 Використання інформаційно-комунікативних технологій в освітньому процесі.
 - 2.7 Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.
3. Самооцінювання

1. Загальні положення

ЯКІСТЬ ОСВІТИ - це її збалансована відповідність результату, процесу, освітньої системи встановленим потребам, цілям, вимогам, нормам (стандартам). Відповідно до статті 41 Закону система забезпечення якості освіти включає:

- *внутрішню систему забезпечення якості, що має функціонувати у кожному закладі загальної середньої, дошкільної, позашкільної та професійно-технічної освіти;*
- *систему зовнішнього забезпечення якості освіти, до якої належить інституційний аудит.*

Внутрішня система забезпечення якості освіти - це сукупність умов, процедур і заходів у закладі освіти, що забезпечують ефективність освітніх і

управлінських процесів, які безпосередньо впливають на якість результатів навчання учнів, забезпечують формування їхніх ключових компетентностей, а також сприяють всебічному розвитку особистості учнів.

Існування внутрішньої системи дає можливість закладу освіти:

- ✓ *підвищувати якість освітніх послуг і забезпечувати довіру до результатів навчання;*
- ✓ *створювати умови навчання та праці, які забезпечують партнерство учасників освітнього процесу;*
- ✓ *отримувати постійний зворотній зв'язок від учасників освітнього процесу щодо якості освіти, відзначати успішні практики та вчасно реагувати на виявлені проблеми;*
- ✓ *приймати обґрунтовані управлінські рішення, які спрямовані на підвищення якості освіти та освітньої діяльності;*
- ✓ *постійно вдосконалювати освітнє середовище, систему оцінювання учнів, педагогічну діяльність, управлінські процеси закладу освіти;*
- ✓ *забезпечити прозорість діяльності закладу освіти і готовність до змін в інтересах учасників освітнього процесу.*

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти НВК «ЗОШ І-ІІІ ступеня - дитячий садок» с. Щедрогір розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року №2125 -VIII (частина 3 статті 41 Система забезпечення якості освіти), Закону України «Про загальну середню освіту» від 28.09.2017 р. №2145-19 та методичних рекомендацій МОН з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти.

Положення передбачає здійснення таких процедур і заходів :

- *стратегію та процедури забезпечення якості освіти;*
- *систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;*
- *критерії, правила і процедури оцінювання учнів;*
- *критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;*
- *критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності*

керівників;

- *забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;*
- *забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління ЗСО;*
- *створення в закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.*

Зазначені компоненти можна логічно згрупувати за чотирма напрямками освітньої діяльності:

- ❖ *освітнє середовище;*
- ❖ *система оцінювання здобувачів освіти;*
- ❖ *педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти;*
- ❖ *управлінські процеси закладу освіти.*

2. Забезпечення функціонування компонентів внутрішньої системи

2.1 Стратегія (політика) забезпечення якості освіти.

Вона фіксує орієнтири функціонування внутрішньої системи та має враховувати інтереси учасників освітнього процесу щодо якості освітніх послуг і реалізації інших їхніх прав, а також засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності, визначені у статті 6 Закону України «Про освіту».

Стратегія (політика) забезпечення якості освіти НВК «ЗОШ I-III ступеня дитячий садок» с. Щедрогір орієнтована на забезпечення:

- ❖ *відповідності результатів навчання учнів державним стандартам освіти;*
- ❖ *партнерства у навчанні та професійній взаємодії;*
- ❖ *недискримінації, запобігання та протидії булінгу (цькуванню);*
- ❖ *академічної доброчесності під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності;*
- ❖ *прозорості та інформаційної відкритості діяльності закладу освіти;*
- ❖ *умов для безперервного професійного зростання педагогічних працівників;*

- ❖ *справедливого та об'єктивного оцінювання результатів навчання учнів, а також професійної діяльності педагогічних працівників;*
- ❖ *умов для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій учнів (у разі потреби);*
- ❖ *академічної свободи педагогічних працівників.*

Заклад освіти може визначати і впроваджувати інші орієнтири, зважаючи на потреби учасників освітнього процесу та особливості діяльності закладу освіти. Важливим є розуміння та сприйняття учасниками освітнього процесу таких орієнтирів, їх спільне визначення та реалізація.

Система контролю забезпечення якості освіти включає:

- ✓ *самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;*
- ✓ *моніторинг якості освіти.*

Завдання моніторингу якості освіти

- ❖ *здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в ЗСО ;*
- ❖ *створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;*
- ❖ *аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;*
- ❖ *створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів і педагогів;*
- ❖ *прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в НВК «ЗОШ I-III ступеня - дитячий садок» с. Щедрогір.*

Механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм

1. Стандарт забезпечення якості загальної середньої освіти - це нормативний документ, який регламентує діяльність адміністрації, вчителів та учнів із забезпечення якості освіти та визначає міру їхньої відповідальності. Стандарти загальної середньої освіти для кожного освітнього рівня розробляє і затверджує Міністерство освіти і науки. Усі вимоги стандарту із забезпечення

якості освіти (стандарту) загальні й застосовуються в усіх структурних підрозділах.

2. На підставі Міністерських програм НВК «ЗОШ I-III ступеня - дитячий садок» с. Щедрогір розробляє освітню програму та навчальний план. **Освітня програма** спрямована на створення сучасного освітнього середовища з урахуванням національного проекту «Нова українська школа»; формування загальної культури особистості учнів; їх адаптацію до життя в суспільстві; створення основи для усвідомленого вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; виховання громадянськості, працьовитості, поваги до прав і свобод людини, любові до Батьківщини, оточуючого середовища. **Навчальний план** є нормативним документом, який визначає зміст навчання та регламентує організацію освітнього процесу. Навчальний план затверджує директор і погоджує з педагогічною радою.

Моніторинг в ЗСО:

- директор та його заступники; засновник;
- органи, що здійснюють управління у сфері освіти;
- органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками;
- громадськість.

Основними формами моніторингу є:

- ✓ проведення діагностувальних робіт;
- ✓ участь учнів у предметних олімпіадах, конкурсах;
- ✓ перевірка документації;
- ✓ опитування, анкетування;
- ✓ відвідування уроків, заходів

Критерії моніторингу:

- ✓ об'єктивність;
- ✓ систематичність;

- ✓ відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу;
- ✓ надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- ✓ гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікуванні результати:

- ✓ отримання результатів стану освітнього процесу в НВК «ЗОШ I-III ступеня - дитячий садок» с. Щедрогір;
- ✓ покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

Підсумки моніторингу:

- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;
- дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань вчителів, нарадах при директору, засіданнях педагогічної ради.

Показники опису та інструментів моніторингу якості освіти:

- ❖ кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- ❖ якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- ❖ контингент учнів;
- ❖ психолого-соціологічний моніторинг;
- ❖ результати навчання учнів;
- ❖ педагогічна діяльність;
- ❖ управління НВК «ЗОШ I-III ступеня дитячий садок» с. Щедрогір
- ❖ освітнє середовище;
- ❖ медичний моніторинг;
- ❖ моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- ❖ формування іміджу НВК «ЗОШ I-III ступеня - дитячий садок» с. Щедрогір.

2.2 Система та механізми забезпечення академічної доброчесності є

важливим компонентом внутрішньої системи, який стосується усіх учасників освітнього процесу..

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності учнями;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності учнями передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- **АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ** - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **САМОПЛАГІАТ** - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **ФАБРИКАЦІЯ** - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **ФАЛЬСИФІКАЦІЯ** - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **СПИСУВАННЯ** - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **ОБМАН** - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **ХАБАРНИЦТВО** - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
 - **НЕОБ'ЄКТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ** - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники НВК

«ЗОШ I-III ступеня дитячий садок» с. Щедрогір можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- ✓ *відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;*
- ✓ *позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.*

За порушення академічної доброчесності учні можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- ✓ *повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);*
- ✓ *повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.*

2.3 Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання

розробляються на основі визначених законодавством критеріїв оцінювання

шляхом їх конкретизації відповідно до навчальних предметів (інтегрованих курсів), форм організації освітнього процесу, видів діяльності учнів.

Процедури проведення різних видів оцінювання (формульованого, поточного, тематичного, семестрового, річного, державної підсумкової атестації, що проводиться в закладі освіти) мають бути прозорими та відповідати політиці (політикам) справедливого та об'єктивного оцінювання результатів навчання учнів, політиці забезпечення компетентнісного підходу в оцінюванні результатів навчання учнів.

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в НВК «ЗОШ I-III ступеня дитячий садок» с. Щедрогір включає критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання. Оприлюднення та інформування про критерії оцінювання прозоре і зрозуміле для всіх учасників освітнього процесу.

Система оцінювання навчальних досягнень учнів повинна:

- ❖ мати у своїй основі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;
- ❖ дозволяти гарантовано досягти і перевищити ці результати;
- ❖ заохочувати учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку;
- ❖ розвивати в учнів впевненість у своїх здібностях і можливостях;
- ❖ використовувати самооцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності.

Система оцінювання неможлива без інформування учнів про критерії оцінювання та розуміння того, як і за що їх оцінюють.

Процес інформування і оприлюднення критеріїв потрібно розпочинати із критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених Міністерством

освіти і науки України. При виконанні обов'язкового виду роботи вчитель повинен мати розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також враховують особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт), освітню програму НВК «ЗОШ I-III ступеня дитячий садок» с. Щедрогір, компетентнісний підхід до викладання предмету (курсу), організаційну форму проведення навчального заняття.

Батьків і учнів інформувати про правила та процедури оцінювання

навчальних досягнень, передусім - про порядок поточного та підсумкового оцінювання, чинники, які впливають на тематичне оцінювання учнів тощо. З правилами і процедурами оцінювання батьків і учнів ознайомлювати на початку навчального року. Пам'ятати, що оцінка має стимулювати учнів до навчання, а не використовуватись для покарання.

Метою навчання є сформування компетентностей. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

ДО КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НАЛЕЖАТЬ:

1. **ВІЛЬНЕ ВОЛОДІННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
2. **ЗДАТНІСТЬ СПІЛКУВАТИСЯ РІДНОЮ (у разі відмінності від державної) ТА ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ**, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного

спілкування;

3. **МАТЕМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
4. **КОМПЕТЕНТНОСТІ У ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧИХ НАУК, ТЕХНІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
5. **ІННОВАЦІЙНІСТЬ**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
6. **ЕКОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
7. **ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно- комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
8. **НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою

застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9. **ГРОМАДЯНСЬКІ ТА СОЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
10. **КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
11. **ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ ТА ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

ОСНОВНИМИ ФУНКЦІЯМИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ Є:

 КОНТРОЛЮЮЧА - визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

 НАВЧАЛЬНА - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;

 ДІАГНОСТИКО-КОРИГУВАЛЬНА - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи,

спрямовані на їх усунення;

🚩 **СТИМУЛЮЮЧО-МОТИВАЦІЙНА** - формує позитивні мотиви навчання;

🚩 **ВИХОВНА** - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:

- ❖ повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою;
- ❖ глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- ❖ гнучкість знань - вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
- ❖ системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- ❖ міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ВКЛЮЧАЄ

поточний, тематичний, семестровий, ДПА/ЗНО контроль знань та умінь здобувачів освіти.

ДЕРЖАВНА ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про Державну підсумкову атестацію. Державна підсумкова атестація учнів - це форма контролю відповідності освітнього рівня випускників закладу загальної середньої освіти I, II, III ступенів.

За результатами моніторингових досліджень, що стосуються системи оцінювання навчальних досягнень учнів здійснювати:

- порівняльний аналіз між результатами ДПА та підсумковим оцінюванням учителя з предмету (курсу);
- аналіз середнього балу класів за підсумками семестрового і річного оцінювання ;
- порівняльний аналіз навчальних досягнень новоприбулих учнів із рівнем навчальних досягнень у попередніх закладах освіти ;
- порівняльний аналіз середнього балу навчальних досягнень учнів з окремих предметів.

*Використання оцінювання у балах, як мірила оцінювання, має не завжди позитивний ефект для визначення навчальних досягнень учнів, які б враховували індивідуальний поступ учня. Тому в освітньому процесі доречно застосовувати **формувальне оцінювання.***

Навчальні досягнення здобувачів у 1-4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти підлягають **формувальному та підсумковому** (рівневому) оцінюванню (наказ МОН № 813 від 13.07.2021)

Формувальне оцінювання має на меті:

- підтримати навчальний розвиток дітей;
- вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати;

- виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Навчальні досягнення здобувачів освіти 5-11 класів оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 21.08.2013р. №1222 .

Більш гнучкої, різнопланової системи оцінювання потребує профільна старша школа, яка на основі диференційованого навчання повинна враховувати не лише навчальні досягнення, але і творчі, проектно-дослідницькі, особистісні, соціально значущі результати, уміння вирішувати проблеми, що виникають у різних життєвих ситуаціях.

2.4 Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників застосовуються з метою:

- організації безперервного розвитку педагогічних працівників;
- створення умов для вдосконалення ними власних професійних компетентностей.

Критерії оцінювання діяльності педагогічних працівників визначаються з урахуванням відповідних професійних стандартів. Процедурями оцінювання педагогічної діяльності можуть бути розроблення та використання певної шкали такого оцінювання (відповідно до визначених критеріїв оцінювання), проведення внутрішнього моніторингу в закладі освіти, визначення професійних компетентностей або окремих знань, умінь педагогічного працівника, які потребують удосконалення та педагогічної підтримки (за потреби).

Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність основним робочим документом календарним (календарно-тематичний) планом.

Календарне планування розробляється вчителем самостійно або спільно з іншими педагогами в структурі методичного об'єднання

Розроблюючи календарно-тематичні плани, враховувати:

- Державні стандарти загальної середньої освіти;
- навчальні програми предметів (курсів);

- модельні навчальні програми (якщо вони передбачені типовою освітньою програмою);
- освітню програму закладу

Учителі можуть розробляти **ВЛАСНІ НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ** з предметів, курсів на основі Державних стандартів загальної середньої освіти чи за зразком модельної навчальної програми - самостійно, або об'єднавшись у професійні спільноти/мережі. Навчальні програми предметів або курсів розробляються з урахуванням мети і загальних цілей у рамках кожної з дев'яти освітніх галузей початкової школи.

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН, навчальна програма повинні бути синхронізовані з освітньою програмою ЗСО. Обсяг запланованих годин за планом не повинен перевищувати або бути меншим за обсяг годин робочого навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Календарно-тематичний план - це результат творчої роботи вчителя, його бачення способів і напрямів отримання очікуваних результатів навчання. Учитель сам визначає необхідний обсяг годин на вивчення теми, може змінювати послідовність їх вивчення, визначати обов'язкові види робіт. **ФОРМА ВЕДЕННЯ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ Є ДОВІЛЬНОЮ.** У першу чергу, план має бути зручним для використання самим учителем.

Календарно-тематичні плани **РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ І ПОГОДЖУЮТЬСЯ** на засіданнях методичних об'єднань та заступником директора з навчальної роботи. У кінці навчального року вчителі самостійно аналізують виконання навчального плану з записом у класному журналі та засвідчують особистим підписом.

Процес навчання не може спиратись лише на передачу знань і навичок від учителя до учня. Вчителі мають вчити учнів умінням робити висновки, самостійно ухвалювати рішення, критично мислити. Щоб досягти цієї мети, необхідно формувати **ключові компетентності**, простежувати у викладанні предметів (курсів) наскрізні змістові лінії.

Забезпечення *компетентнісного* підходу у викладанні предметів (курсів) та забезпечення розвитку наскрізних умінь учнів здійснювати через:

1. **ОБГОВОРЕННЯ ПРОБЛЕМ** впровадження компетентнісного підходу на засіданнях педагогічної ради та нарадах при директорові. Реалізацію компетентнісного підходу визначити також як основну науково-методичну проблему, над вирішенням якої працює заклад та вчителі у міжтестастійний період.
2. **ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ.** У календарно-тематичних планах, навчальних програмах учителів мають бути передбачені види роботи, спрямовані на розвиток оволодіння учнями ключовими компетентностями.
3. **ВИВЧЕННЯ РОБОТИ ВЧИТЕЛІВ** шляхом спостереження під час відвідування навчального заняття та виконання учнями контрольних зрізів. Форми і методи роботи, які використовуються вчителем на заняттях, мають бути спрямовані на розвиток творчої, пошукової та аналітичної роботи учнів. Доцільним використання контрольних зрізів знань, щоб отримати інформацію щодо оволодіння учнями ключовими компетентностями. Для цього використати завдання міжнародних моніторингових досліджень PISA, TIMSS та інших.

Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації **ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНИХ ТРАЄКТОРІЙ** для здобувачів освіти (за потреби).

Індивідуальна освітня траєкторія може бути реалізована через індивідуальний навчальний план (пункт 9 частини 1 статті 1 Закону України «Про освіту»).

Індивідуальна освітня траєкторія розробляється для учнів, які:

- потребують індивідуальної форми навчання (педагогічного патронажу);
- перебувають на дистанційній формі навчання;
- перебували на довготривалому лікуванні;
- потребують відповідного періоду адаптації;
- прибули з інших закладів освіти (наприклад, з вивченням мов національних меншин);

- випереджають однокласників у швидкості та якості засвоєння навчального матеріалу;
- мають індивідуальні інтереси, нахили, уподобання;
- мають особливі освітні потреби.

Рішення про реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії приймається за заявою батьків або за рішенням педагогічної ради.

Заява батьків необхідна для реалізації таких форм індивідуальної освітньої траєкторії:

- організація індивідуальної форми навчання (педагогічного патронажу);
- організація дистанційної форми навчання тощо.

Для запровадження індивідуальної освітньої траєкторії, педагогічна рада схвалює план та затверджує наказом керівник закладу освіти. На підставі наказу розробляється індивідуальний навчальний план, який відповідає освітній програмі закладу освіти та Державним стандартам загальної середньої освіти (схема 5).

Одним із результатів реалізації набутого досвіду педагогічними працівниками є створені ними освітні ресурси. Основні види освітніх ресурсів, які можуть створюватись педагогічними працівниками:

- *розробки, плани-конспекти, сценарії проведення навчальних занять;*
- *додаткові інформаційні матеріали для проведення уроків;*
- *тестові перевірочні контрольні роботи та моніторинги;*
- *практичні і проектні завдання для роботи учнів під час проведення навчальних занять та вдома;*
- *завдання для самостійного опрацювання учнями;*
- *навчальні програми;*
- *календарно-тематичні плани;*
- *електронні освітні ресурси для дистанційного навчання;*
- *інші інформаційні ресурси.*

Педагогічні працівники створюють освітні ресурси, які використовують у своїй роботі, поступово формуючи власне освітнє портфоліо. Створені освітні

ресурси вчитель може використати для обміну педагогічним досвідом в межах закладу (семінари, майстер-класи, засідання методичних об'єднань), на рівні району, міста, області, всієї країни. Оприлюднюватись освітні ресурси можуть на сайті закладу освіти, освітніх сайтах, фахових виданнях, матеріалах конференцій, збірниках наукових праць тощо. Обмін досвідом сприяє професійному зростанню педагогів.

Оцінювання педагогічних працівників за цим критерієм може відбуватись шляхом вивчення створених освітніх ресурсів. Ця інформація може використовуватись при атестації вчителя, визначенні заходів морального та матеріального заохочення. Портфоліо із зібраним власним освітнім продуктом є своєрідним капіталом, який є основою професійного зростання та підвищення кваліфікації вчителя.

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе **АТЕСТАЦІЮ ТА СЕРТИФІКАЦІЮ**.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою.

Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України. Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством. Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту". Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути

обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Один із принципів організації атестації - здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колеґ вчителя, який атестується тощо.

Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проектах, залучаються до роботи як світні експерти.

2.5 Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності визначає стратегію управління в закладі освіти, напрямки ефективних змін та розвитку освітньої системи. Для цього застосовується моніторинг якості освітнього процесу в закладі освіти як систему збору, обробки, збереження та розповсюдження інформації про стан освітнього процесу чи окремих його елементів із метою інформаційного забезпечення управління та прийняття оптимальних управлінських рішень щодо підвищення ефективності функціонування усіх складових освітнього процесу, їхній взаємодії для досягнення очікуваних й запланованих результатів, а також інноваційного розвитку закладу освіти.

Процедура управління процесом забезпечення якості освіти включає:

- ухвалення рішення про початок формування системи внутрішнього забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- призначення відповідальних за розробку, впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- навчання педпрацівників правилам і процедурам впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

- формування та підготовка аналітичної групи з визначення ефективності впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти на окремих етапах та у цілому;
- формування Політики та Цілей у сфері якості (на перспективу, навчальний рік тощо);
- визначення видів діяльності та процесів у рамках складових внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- розробка процедур для визначених процесів (дій, заходів) (внутрішні нормативні основи закладу освіти);
- визначення та розвиток системи моніторингу якості в закладі;
- удосконалення системи аналізу та прийняття підсумкових рішень.

Відповідальними за впровадження та вдосконалення системи забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності в закладі є директор, заступники директора з навчально-виховної та виховної роботи, педагогічні працівники, методичні об'єднання, педагогічна рада закладу освіти.

З метою позитивного впливу на якість освіти необхідним є організаційний компонент у процесі формування внутрішньої системи, а саме:

- виокремлення в структурі закладу освіти осіб, що беруть участь у процесі управління якістю освіти (завуч, координатор програм, керівник методоб'єднання);
- проведення заходів щодо навчання адміністративних та педагогічних працівників школи навичкам роботи для забезпечення якості освітнього процесу, підвищення оцінної культури педагогів;
- розширення зв'язків закладу освіти з іншими освітніми установами, науковими організаціями, що спеціалізуються на вирішенні проблем управління якістю освіти.

Критерії ефективності управлінської діяльності в ЗСО щодо забезпечення

функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- наявність нормативних документів, де закріплені вимоги до якості освітнього процесу (модель випускника, освітня програма);
- оптимальність та дієвість управлінських рішень;

- керованість процесу управління забезпеченням функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (наявність посадових осіб, які відповідають за управління якістю освітнього процесу);
- формування освітньої програми закладу освіти (раціональність використання інваріантної, варіативної складової);
- підвищення показника відповідності засвоєних здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, навичок, інших компетентностей вимогам стандартів освіти;
 - кореляція показників успішності з результатами державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання;
- наявність та ефективність системи моральних стимулів для досягнення високого рівня якості освітнього процесу.

Сучасні положення освітнього менеджменту вимагають від керівника навчального закладу фахових компетенцій:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Діяльність керівника закладу визначається такими чинниками:

- ✚ рівнем його компетентності;
- ✚ обраною концепцією власної діяльності;
- ✚ рівнем розвитку і спрямованості організаційної культури закладу.

Установити ефективність освітнього процесу, якість створених умов для його проведення, вплив керівника на продуктивність роботи школи неможливо без належної оцінки результатів його діяльності.

Однією з форм контролю діяльності педагогічних працівників, до яких належать і керівники закладу освіти, є атестація. Метою даного процесу контролю за діяльністю закладу є:

- найбільш раціональне використання спеціалістів, підвищення ефективності їх праці та відповідальності за доручену справу;
- сприяння подальшому покращенню підбору і вихованню кадрів, підвищення їх ділової кваліфікації;
- посилення матеріальної і моральної зацікавленості працівників;
- визначення відповідності займаній посаді;
- стимулювання їх професійного та посадового зростання.

Ефективність управлінської діяльності керівника закладу включає стан

реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу, а саме:

- Саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності.
- Стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
- Річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу.
- Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів.
- Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів.
- Поширення позитивної інформації про заклад.
- Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні).
- Застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі.
- Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.
- Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

2.6 Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти

У закладі здійснюється збір, узагальнення, аналіз та використання відповідної інформації для ефективного управління освітнім процесом та іншою діяльністю.

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та частково система електронного документообігу.

Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовується відео- аудіо- і магнітні носії інформації, розмножувальна техніка.

У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація форм ЗНЗ-1, 1-ЗСО, 83-РВК;
- інформаційна база про якість освітнього процесу на рівні різних класів;
- інформаційна база про результати державної підсумкової атестації в співставленні з річними показниками;
- інформаційна база про результати зовнішнього незалежного оцінювання в співставленні з річними показниками.

Для забезпечення більш широких і різноманітних зв'язків закладу із зовнішнім середовищем, у тому числі доступу до різних баз даних, джерел інформації заклад підключено до швидкісного Інтернету.

Для забезпечення створення єдиного інформаційного поля та забезпечення публічності інформації про заклад освіти функціонує офіційний веб-сайт закладу . Публічність інформації про діяльність закладу забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

На офіційному сайті розміщуються:

- статут закладу освіти;
- загальні правила для учнів навчального закладу;

- кадровий склад закладу освіти;
- освітня програма;
- територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти;
- мова освітнього процесу;
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти;
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність закладу освіти;
- правила прийому до закладу освіти;
- умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом в закладі освіти створено інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

Показники ефективності реалізації: відповідність вимогам Закону України «Про освіту» щодо прозорості та інформаційної відкритості закладу освіти.

2.7 Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища

Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування забезпечує:

- ❖ *реалізацію прав усіх учнів на освіту,*
- ❖ *їхню мотивацію до навчання,*
- ❖ *фізичну, психологічну та соціальну безпеку,*

❖ *комфортні умови праці та навчання.*

Процедури що забезпечують інклюзивне середовище в закладі освіти:

- розроблення індивідуальних програм розвитку для осіб з особливими освітніми потребами,
- використання ресурсних кімнат,
- налагодження роботи команди психолого-педагогічного супроводу,
- моніторинг потреб учасників освітнього процесу для адаптації освітнього середовища тощо.

Заклад освіти забезпечує здобувача освіти з особливими освітніми потребами інклюзивним освітнім середовищем:

- необхідними ресурсами освітнього процесу, що мають відповідати ліцензійним та акредитаційним вимогам;
- умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Право на доступну освіту зазначеної категорії дітей реалізується за бажанням батьків шляхом організації індивідуальної форми навчання.

Заклад освіти за потреби утворює інклюзивні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей (стаття 20 Закону України «Про освіту»).

Практичне впровадження інклюзивного середовища базується на принципах універсального дизайну та розумного пристосування. Зокрема, шкільний освітній процес відповідає широкому спектру індивідуальних можливостей здобувачів освіти; забезпечує гнучку методику навчання, викладання та подання матеріалу; доступні та гнучкі навчальні плани й програми.

Забезпечується урахування різного впливу шкільного середовища на «сенсорний досвід» дитини; використання кольору, світла, звуків, текстури; легкий доступ до інформаційно-комунікативних технологій.

Наявність необхідного розміру і простору:

- доступні навчальні місця для здобувачів освіти, у тому числі з прилеглим простором для асистентів вчителів;
- меблі, фурнітура та обладнання, що підтримують широкий спектр навчання та навчальних методик;
- можливість регулювання середовища для різноманітних потреб здобувачів освіти у навчанні та інше.

У закладі освіти створено необхідні умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами:

- ❖ Затишні, ошатні класні кімнати.
- ❖ Внутрішні туалети.
- ❖ Шкільна їдальня на першому поверсі.
- ❖ При боковому вході до навчального закладу розташовано пандус для колісних крісел.
- ❖ Освітній процес у разі потреби забезпечується навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам шкільної бібліотеки.
- ❖ Для якісного соціально-психологічного та психолого-медико-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами, батьків та педагогів у штаті є посада соціального педагога.

3. Самооцінювання

З метою аналізу стану сформованості та функціонування внутрішньої системи в закладі освіти проводиться *самооцінювання*.

Самооцінювання є процесом вивчення та оцінювання ефективності функціонування внутрішньої системи з метою вдосконалення освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

Для оцінювання виконання (вимірювання) вимог/правил слугують:

- критерії (підстави для оцінювання);

- індикатори (показники, що відображають стан об'єктів спостереження, їх якісні або кількісні характеристики);
- методи збору відповідної інформації, яка підлягає аналізу та оцінюванню.

Самооцінювання може здійснюватись відповідно до таких моделей:

- щорічне комплексне самооцінювання (за всіма компонентами внутрішньої системи);
- щорічне самооцінювання за певними напрямками освітньої діяльності, а також періодичне комплексне самооцінювання;
- щорічне комплексне самооцінювання за окремими рівнями освіти, на яких заклад освіти провадить освітню діяльність (початкова, базова, профільна середня освіта);
- інша модель, визначена закладом освіти.

При обранні будь-якої моделі самооцінювання рекомендується проводити його впродовж навчального року. Доцільно визначити в закладі освіти особу, відповідальну за проведення самооцінювання.

Організація самооцінювання:

- збір та аналіз інформації, отриманої за допомогою під час спостереження, опитування та вивчення документації;
- узагальнення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти;
- обговорення та оприлюднення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

Компоненти напряму оцінювання.

До них віднесено (відповідно до наказу МОН України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти»):

- ❖ **освітнє середовище закладу освіти** (облаштування території, стан приміщення закладу, дотримання повітряно-теплового режиму, стан

освітлення, прибирання приміщень, облаштування та утримання туалетів, дотримання питного режиму тощо);

- ❖ **система оцінювання здобувачів освіти** (*оприлюднення критеріїв, правил та процедур оцінювання навчальних досягнень, здійснення аналізу результатів навчання учнів, впровадження системи формувального оцінювання тощо);*
- ❖ **педагогічна діяльність педагогічних працівників** (*формування та реалізація індивідуальних освітніх траєкторій учнів, використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, розвиток педагогіки партнерства тощо);*
- ❖ **управлінські процеси закладу освіти** (*стратегія розвитку закладу, здійснення річного планування відповідно до стратегії, підвищення кваліфікації педагогічних працівників тощо).*

Періодичність оцінювання.

Визначається відповідно до частоти оцінювання (1 раз на п'ять років, 1 раз на 3 роки, 1 раз на рік, півріччя (семестр), квартал (чверть), щомісячно, щотижнево тощо).

Збір та аналіз інформації, отриманої під час опитування, спостереження та вивчення документації

Для проведення самооцінювання освітньої діяльності використовуються такі **методи збору інформації**:

- опитування учасників освітнього процесу (анкетування, індивідуальне інтерв'ю, фокус-групове дослідження);
- спостереження (за освітнім середовищем, проведенням навчальних занять тощо);
- вивчення документації закладу освіти.

Вибір методу має забезпечити отримання релевантної інформації для всебічного вивчення та об'єктивного самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

Окремі методи збору інформації (опитування, спостереження за проведенням навчальних занять) можуть застосовуватися з використанням цифрових технологій (з метою розвитку сфери цифровізації освіти, в умовах віддаленості учасників освітнього процесу під час дистанційного навчання, карантинних обмежень тощо).

Кожен із методів збору інформації має особливості щодо застосування та оброблення результатів.

Опитування може бути письмовим (анкетування) або усним (інтерв'ю).

Анкетування дозволяє отримати інформацію про ставлення учасників освітнього процесу до певних питань діяльності закладу. У ході анкетування можуть використовуватися анкети для педагогічних працівників, учнів та батьків.

Анкетування передбачає складання форми (бланку) анкети. У разі проведення анкетування онлайн доцільно використовувати цифрові ресурси, що дозволяють автоматизоване оброблення відповідей.

Водночас варто брати до уваги, що анкети можуть бути закритого, відкритого, напівзакритого типу або комбінованими.

Використання анкети закритого типу полегшує обробку даних і узагальнення результатів, проте обмежують відповіді респондентів певними рамками.

Якщо мета дослідження полягає у тому, щоб отримати оцінку освітніх та управлінських процесів учасниками, зворотній зв'язок щодо ефективності певної політики, рекомендовано опитати якомога більше учасників освітнього процесу та використовувати анкети закритого типу.

Якщо мета дослідження полягає в більш глибокому аналізі ставлень, позицій та настроїв учасників освітнього процесу, узагальненні їх ідей або пропозицій, доцільно застосовувати відкриті анкети.

Комбіновані анкети дозволяють оптимально поєднати питання, що потребують кількісного та якісного аналізу в одному опитувальнику.

Індивідуальне інтерв'ю дає можливість отримати конкретизовану інформацію щодо ставлення особи до проблеми та/або явища в закладі освіти.

Індивідуальне інтерв'ю може бути структурованим, неструктурованим та напівструктурованим.

Неструктуроване інтерв'ю може містити одне або кілька значних за змістом питань, які потребують розповіді у відповідь (наприклад, «Розкажіть, будь ласка, як Ви реалізуєте політику академічної доброчесності в закладі освіти»). Такий тип інтерв'ю застосовуються, якщо необхідно детально вивчити досвід кожного респондента з окремого питання. При цьому доцільно застосовувати протокольну фіксацію відповідей (можливо аудіо- або відеофіксацію) для детального аналізу одержаної інформації.

Структуроване інтерв'ю проводиться за заздалегідь підготовленим планом розмови, містить низку запитань, які передбачають чіткі відповіді (наприклад, «Які види оцінювання Ви використовуєте для перевірки ключових компетентностей?»). Такий підхід застосовується, якщо необхідно зібрати інформацію з різних питань у досить великої кількості респондентів. Фіксація відповідей може здійснюватися на бланках опитування або спеціально підготовлених формах.

Напівструктуроване інтерв'ю також передбачає наявність орієнтовного плану розмови, водночас він може бути модифікований залежно від відповідей респондента у ході інтерв'ю. Фіксація відповідей відбувається у способи, зазначені для структурованого та неструктурованого інтерв'ю.

Групове інтерв'ю (фокус-групове дослідження) передбачає проведення співбесіди на визначену тему з групою осіб (від 6 до 12). Учасники групи спілкуються між собою, а модератор спрямовує дискусію, щоб охопити заявлену тему та надати можливість висловитися всім учасникам. Фіксація результатів може здійснюватися організатором фокус-групи (у тому числі, за допомогою технічних пристроїв) або третьою особою.

Загалом, інтерв'юер обов'язково повідомляє респондентів про фіксацію відповідей та спосіб, в який вона буде здійснюватися (незалежно від виду і типу інтерв'ю).

Спостереження в освітньому процесі може здійснюватись за станом освітнього середовища, проведенням навчальних занять тощо.

Спостереження за станом освітнього середовища дає можливість зафіксувати наявність чи відсутність необхідної для освітнього процесу матеріально-технічної бази, забезпечення інклюзивності середовища, дотримання санітарно-гігієнічних вимог, норм охорони праці та безпеки життєдіяльності, визначити дієвість плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти, проаналізувати культуру взаємовідносин у закладі освіти тощо.

Крім керівництва закладу освіти та/або особи, відповідальної за проведення самооцінювання, до проведення спостереження за станом освітнього середовища залучати батьків і представників органів самоврядування в закладі освіти.

Спостереження за проведенням навчального заняття допомагає оцінити рівень педагогічної діяльності вчителів, потреби в розвитку їх професійних компетентностей або надання їм підтримки, систему оцінювання навчальної діяльності учнів. У ході такого спостереження важливо звернути увагу на:

- формування та розвиток ключових компетентностей у здобувачів освіти;
- спрямованість навчального заняття на формування в учнів ціннісних ставлень;
- роботу учнів під час навчального заняття;
- оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття, зокрема реалізацію засад формувального оцінювання;
- використання інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, обладнання, засобів навчання;
- комунікацію педагогічного працівника та учнів;
- організацію роботи з особами з особливими освітніми потребами (у разі їх наявності).

Вивчення документації закладу освіти дає можливість отримати інформацію щодо освітньої діяльності закладу, а також забезпечує умови для

прийняття обґрунтованих управлінських - рішень на основі аналізу задокументованих процесів у закладі освіти.

Вивчення класного журналу з метою аналізу динаміки результатів навчання учнів може забезпечує одержання додаткової інформації щодо вивчення справедливості та об'єктивності оцінювання результатів навчання учнів, відвідування ними навчальних занять, особливостей планування роботи педагогічних працівників тощо. За допомогою вивчення протоколів засідань педагогічної ради закладу освіти можна одержати інформацію щодо відповідності ухвалених педагогічною радою рішень змісту стратегії розвитку закладу освіти, а також оперативним завданням і потребам, напрямів професійного розвитку, актуальних для педагогічних працівників закладу освіти, системності роботи з питань адаптації учнів до навчання, забезпечення інклюзивності освітнього середовища тощо.

Узагальнення результатів самооцінювання

Інформація, одержана в ході опитування, спостереження та вивчення документації, узагальнюється та на її основі визначаються тенденції в організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти, досягнення та труднощі у формуванні внутрішньої системи.

З метою об'єктивного самооцінювання узагальнена інформація зіставляється з описом вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що визначені закладом освіти та відповідно містяться у Положенні про внутрішню систему.

Здійснюючи самооцінювання, заклад освіти обирає орієнтовні рівні оцінювання якості освітньої діяльності та ефективності внутрішньої системи, що визначаються під час інституційного аудиту (для кожного напрямку освітньої діяльності закладу освіти):

- *перший (високий),*
- *другий (достатній),*
- *третій (вимагає покращення),*
- *четвертий (низький).*

Опис цих рівнів міститься у додатку 2 до Методики оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу загальної середньої освіти під час інституційного аудиту, затвердженої наказом Державної служби якості освіти України від 09 січня 2020 року № 01-11/1 (в редакції наказу від 27 серпня 2020 року № 01-11/42)⁴.

Обговорення та оприлюднення результатів самооцінювання

Результати самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти розглядаються на засіданні педагогічної ради, обговорюються з представниками учнів і батьків.

Для забезпечення прозорості та інформаційної відкритості закладу освіти оприлюднювати результати самооцінювання. Їх може бути включено до річного звіту про діяльність закладу освіти, який оприлюднюється на вебсайті закладу освіти відповідно до частини другої статті 30 Закону України «Про освіту». Також за рішенням закладу результати самооцінювання можна бути оприлюднити окремо.

Інформацію, отриману під час самооцінювання, можна використана в цілях:

- прийняття відповідних управлінських рішень для вдосконалення внутрішньої системи;
- визначення пріоритетних напрямів удосконалення освітніх і управлінських процесів закладу освіти;
- аналізу тенденцій в освітній діяльності закладу освіти і коригування його річного плану роботи та/або стратегії розвитку закладу (у разі потреби);
- аналізу динаміки оцінювання освітньої діяльності закладу освіти педагогічними працівниками, учнями, батьками (шляхом співставлення результатів опитування учасників освітнього процесу впродовж кількох років).

Положення «Про внутрішню систему забезпечення якості освіти» схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником